

Қуръони Карим дарслари (20-дарс). Ваҳийни тушуниб етмаслик (давоми)

16:40 / 11.02.2019 5305

3. «Мұхаммад Қуръонни одамлардан ўрганган», деган даъво.

Араб мушрикларидан бир гурухи Қуръонни Набий соллаллоху алайҳи васалламга инсонлардан бири ўргатишини фараз қилишди. Ваҳийнинг манбасини Мұхаммад алайҳиссалом шахсларининг атрофидан излай бошлишди. Ўз қабилаларининг одамлари саводсиз бўлгани учун, унга улардан бири таълим берган, деган даъвони қилишга журъатлари етмади. Воқеъликдан маълумки, жоҳил инсон одамларга бирор нарсани ўргата олмайди. Улар буни яхши билишарди.

Улар тўсатдан хаёлларидаги ўша «муаллим»ни топгандай бўлишди. Бу улкан муаллим ким бўлди экан? Ушбу мухим илм манбаи ким экан? Бу - румлиқ ғулом, ажам, насроний одам. Маккада темирчилик қилиб, қилич ясадиган шахс. Ўз шевасига кўра ўқиш ва ёзишдан хабардор киши. «Китоб»дан фақат хомхаёлларнигина билади. Набий соллаллоху алайҳи васаллам баъзан унинг ҳунарини томоша қилгани келар эдилар. Бу ҳол саводсиз арабларнинг «Бу унинг муаллими» дейишлари учун қулай фурсат бўлди.

Қуръони карим уларнинг мазкур пуч хаёлларига ўринли, таъсирили ва қаноатли раддияни берди. Аллоҳ таоло Наҳл сурасида шундай дейди:

يُلْحِدُونَ الَّذِي لِسَانٌ بَشَرٌ يُعْلَمُهُ إِنَّمَا يَقُولُونَ أَنَّهُمْ نَعْلَمُ وَلَقَدْ

۱۳ مِيقُوتٌ عَرَبِيٌّ لِسَانٌ وَهَذَا أَعْجَمٌ إِلَيْهِ

«Батаҳқиқ, биламизки, албатта, улар: «Унга бирорта башар таълим бермоқда, холос», дерлар. Улар ишора қилаётганинг тили ажамийдир. Бу эса очиқ-оидин араб тилидадир» (103-оят).

Мұхаммад ибн Исҳоқнинг Набий алайхиссалом ҳақларидаги сийрат китобида шундай ривоят қилинади: «Расулуллоҳ алайхиссалом Марва тепалигидаги Субайдә деган жойда Жабр исмли бир насроний ғулом билан ўтирар әдилар. Шундан сүнг Аллоҳ **«Батаҳқиқ, биламизки, албатта, улар: «Унга бирорта башар таълим бермоқда, холос», дерлар. Улар ишора қилаётганинг тили ажамийдир. Бу эса очиқ-оидин араб тилидадир»** оятыни нозил қилди».

Шунга ўхшаш бошқа бир неча ривоятлар ҳам бор. Умумий маъно шуки, мушриклар Қуръоннинг Мұхаммад соллаллоҳу алайҳи васалламга Аллоҳдан келаётганини тан олмасдан, «Уни Мұхаммаднинг ўзи тўқиб чиқармоқда», деган тухматни қилиб кўрдилар. Аммо ўйлаб кўришса, умрида таълим кўрмаган, ўқиш-ёзишни билмаган одам Қуръонга ўхшаш нарсани тўқиб чиқариши мумкин эмаслигини тушунишлари қийин эмас эди. Шунинг учун ҳам «Унга Қуръонни бирорта одам ўргатмоқда», «Фалончи ўргатмоқда», деган бошқа уйдирма – ёлғонни тўқидилар.

Коғирлик, мушриклик одамларни ана шундай жоҳил қилиб қўяди. Аввал бошда Мұхаммад соллаллоҳу алайҳи васалламни уйдирмачиликда айблаётгандар бирпас туриб, ўзлари уйдирмачилик билан тухмат этишга ўтиб олдилар. Уларнинг жоҳилликлари шу даражага етдики, қандай қилиб бўлса ҳам, Қуръоннинг илоҳий Китоб эканини инкор этиш мақсадида тўқиётган уйдирмалари ғоятда мантиқсиз ва ўзларига қарши далил бўлаётганини ҳам унутиб қўйишиди.

Ха, озгина ўйлаган одам Қуръонни Мұхаммад соллаллоху алайҳи васалламнинг ўzlари тўқиб олишлари мумкин эмаслигини тушунади. Буни турли замон кофирлари ҳам англаб етади. Аммо куфр жаҳолати сабабли «Қуръонни Мұхаммад ўзи тўқиши мумкин эмас, уни Аллоҳ нозил қилган», дея олмайди. Бунинг ўрнига, бошқа аҳмоқона уй-дирмаларни айтади.

Қадимги Қурайш кофирлари: «Мұхаммадга Қуръонни Жабр, Балзот ёки Яъийиш ўргатди», деб ажам қулларнинг исмларини айтганлар. Улардан бир минг тўрт юз йил кейинги кофирлар: «Мұхаммад катта олимларни тўплаб, Қуръонни ёздирди, сўнгра уларнинг ҳаммасини ўлдириб юбориб, Китобни бедапояга ташлаб қўйди-да, одамларни чақириб келиб, «Мана, менга осмондан Китоб тушди», деб даъво қилди», дейишиди. Уялмай-нетмай, ушбу уйдирмани дарс қилиб ўтишди. Уларнинг бу уйдирмалари ўzlарининг ақлсизликларига далолат эканини тушуниб етишмас эди.

4. «Қуръон ўтганларнинг Мұхаммадга имло қилинган афсоналаридир», деган даъво.

Улар юқоридаги даъвонинг раддиясидан кейин тарвузлари қўлтиқларидан тушгач, Мұхаммаднинг муаллимини тайин қилишда ўzlарича тенги йўқ «ҳақиқат»ни ихтиро қилишди: «Қуръон ўтганларнинг Мұхаммадга имло қилинган афсоналаридир», дейишиди.

Аллоҳ таоло уларнинг мазкур ноҳақ даъволари ҳақида Фурқон сурасида шундай дейди:

وَأَصِيلًا بُكْرَةً عَلَيْهِ تُمَلَّ فَهِيَ أَكْتَبَهَا الْأَوَّلِينَ أَسْطِيرُ وَقَالُوا

«Улар: «Бу аввалгиларнинг афсоналаридир. Уларни ёздериб олган. Ҳолбуки, улар унга эртаю кеч имло қилинур», дедилар» (5-оят).

Коғирларнинг Қуръони карим ҳақида бир ундаи, бир бундай дейишларининг ўзи ҳам уларнинг даъволари асосли эмаслигига далилдир. Уларга асоснинг кераги ҳам йўқ, бир оз ўзларининг бузук ақллари ва фосид мантиқларига илашадиган жойи бўлса бас, ўшани гап деб гапираверадилар. Улар Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ўқиш ва ёзишни билмасликларини яхши билишарди. Шунинг учун «Афсоналарни бошқаларга ёздриб олган», деб даъво қилишга ўтишди. Шу билан уммий – саводсиз араблар ўзларидан кейин келадиган «маданиятли» худосизларга Муҳаммадга дин ҳақиқатларини ва тарих фалсафасини айтиб бериб турган шахсни тайин қилишда юрадиган йўлни чизиб беришди. Аммо аввалги мушриклар ҳар қанча жоҳил бўлсалар ҳам, ҳозиргиларга қараганда бир оз инсофли бўлган экан. Улар ҳар қанча даъвolarни қилишган бўлса ҳам, бу уйдирмаларни ҳозиргиларга ўхшаб «иљм» деб номлаб, бўхтонларининг «иљмий асослари»ни ишлаб чиқишмаган, бутун дунёга буни нажотга олиб чиқувчи маърифат деб мажбурий сингдиришмаган эди.

Баъзилари «Муҳаммадга Қуръонни имло қилиб берган ўша шахс роҳиб бўлиб, исми Баҳиродир. У тавҳид динида бўлган», дейишса, бошқалари «Ушбу муаллим Хадижанинг қариндошларидан бири Варақа ибн Навфал эди. У насронийларнинг олимларидан бўлган», демоқчи бўлишади.

Қуръони каримни Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга имло қилиб турган, деб даъво қилинаётган икки киши тўғрисидаги биргина энг ишончли гап Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг Баҳиро билан бир марта кўришганлариdir, холос.

Ушбу учрашув ҳақидаги энг ишончли ҳужжат қуийидагилардир.

(давоми бор)

«Қуръон илмлари» китобидан